

# РЕГУЛАТОРНИТЕ ЛАБОРАТОРИИ, ИЛИ Т.НАР. ПЯСЪЧНИЦИ В СФЕРАТА НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ

Катя Владимирова<sup>1</sup>

**Резюме:** През 2024 г. са приети два регламента, които за първи път въвеждат понятието „регулаторна лаборатория“ и определят нейните основни характеристики с цел насърчаване на иновациите. Това са т.нар. Net Zero Industry Act (NZIA)/ и AI Act. Вторият от тях – AI Act, въвежда за първи път на европейско ниво задължи-

телно изграждане от страните членки на регулаторни лаборатории в сферата на изкуствения интелект. Това е иновация, която не присъства в други регламенти, включително и в GDPR.

**Ключови думи:** изкуствен интелект, Регламент за ИИ, регулаторни лаборатории

## Въведение

С Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13.06.2024 г. за изкуствения интелект (EUR-Lex 2024/1689, 2024) беше въведена нова правна фигура при регулацията на изкуствения интелект, т.нар. регулаторни лаборатории за ИИ (sandboxes, bacs à sable). При превода на Регламента на български е използвано понятието „регулаторни лаборатории“, но в буквален превод от английски или френски език би следвало понятието да бъде „пясъчник“. Именно под това наименование регулаторните лаборатории са познати в Западна Европа.

Въвеждането на регулаторните лаборатории е продиктувано от бързото навлизане на технологиите във всички сфери на икономическия, стопанския, социалния и политическия живот. В резултат на развитието на технологиите възникват непознати заплахи и рискове за обществото. Създава се реална опасност от нарушаване на човешки права и свободи. В опитите да бъдат защитени правата и свободите на гражданите се приемат набързо лошо направени правни норми, които не могат да се адаптират добре към съответната технология или не могат да я регулират по какъвто и да е начин.<sup>2</sup> Достига се и по-далеч. В стреме-

<sup>1</sup> Главен асистент, доктор, Юридически факултет на Университета за национално и световно стопанство, катедра „Частноправни науки“, преподава: облигационно и потребителско право, ел. поща: katiavlava@unwe.bg.

<sup>2</sup> Tim Wu (2011). Agency Threats. *Duke Law Journal* [online], vol. 60, no 8, 1842 [viewed 17.01.2024]. Available at: <https://scholarship.law.duke.edu/dlj/vol60/iss8/4/>.

жа да бъде дадена защита се забраняват изцяло някои технологии.<sup>3</sup> Така в желанието си да защитят правата и свободите на гражданите правителствата в световен мащаб ограничават развитието на новите технологии. В търсене на баланс между бързото технологично развитие и опазването на основните права и свободи възникват т.нар. пясъчници, или регулаторни лаборатории.

Регулаторните лаборатории – пясъчници, са регулаторни инструменти, въведени експериментално. Те имат за цел да се преодолеят различията между бързия напредък в технологиите и бавния законодателен процес. Чрез тях правителствата търсят на помощ бизнеса, използват неговите знания, за да създадат подходящи регулаторни правила, които да не водят до застой в развитието на иновациите.

Регулаторните лаборатории са изолирани среди, в които се разработват, тестват и валидират иновативни продукти преди пускането им на пазара. По този начин се гарантира съответствието на дадените продукти с нормативните изисквания. Създават се гаранции за защита на правата и свободите на гражданите. В същото време самите иновации стават по-изгодни и по-рентабилни. Създават се предпоставки за изследване на нови възможности за развитие на технологиите в сътрудничество със съответните регулаторни органи. По този начин се печели време и ресурси при новите разработки.

Регулаторните лаборатории създават предпоставка за възникването на отговорни иновации във всички сфери на стопанството.

## Изложение

### Произход и развитие на регулаторните лаборатории, или т.нар. пясъчници

Смята се, че първите регулаторни лаборатории (пясъчници) са се появили през 2014 г. във Великобритания във връзка с развитието на финансовите технологии. Тогава Финансовият регулаторен орган (Financial Conduct Authority) въвежда за първи път регулаторните лаборатории (пясъчници) във връзка с тестването на Fintech Treasury 2014<sup>4</sup> и преодоляването на рисковете от тях. Така е създадена първата възможност стабилни компании да тестват своите иновативни продукти пред очите на регулаторния орган и в реална пазарна среда с истински потребители.<sup>5</sup>

През следващите години регулаторните лаборатории навлязоха<sup>6</sup> и в други сектори на икономиката, като те бяха въведени в много държави по света – Франция, Дания, Австралия, Канада, Сингапур и др.

### Характеристика на регулаторните лаборатории, или т.нар. пясъчници

Самото наименование *sandbox* е метафорично и има за цел да подсказва, че така както децата играят в пясъчника, експериментират и грешат без страх от последствия, така и в пясъчниците бизнесът може да тества и усъвършенства новите идеи, изобретения, техно-

<sup>3</sup> Allen, H. L. (2019). Regulatory Sandboxes. *Journal The George Washington Law Review* [online], vol. 87, 580–644 [viewed 15.12.2024]. Available from: [https://digitalcommons.wcl.american.edu/facsch\\_lawrev/709/](https://digitalcommons.wcl.american.edu/facsch_lawrev/709/).

<sup>4</sup> *Financial Conduct Authority* (2022) [online] [viewed 28.01.2025]. Available from: <https://www.fca.org.uk/publication/fca/fca-regulatory-sandbox-guide.pdf>.

<sup>5</sup> Ranchordas, S. (2021). Experimental Regulations for AI: Sandboxes for Morals and Mores. *University of Groningen Faculty of Law Research Paper Series* [online], vol. 7, 1–30 [viewed 10.05.2025]. Available from: [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3839744](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3839744).

<sup>6</sup> Allen, H. L. Op. cit.

логии, без това тестване да носи рискове за потребителите и за самия бизнес от налагането на санкции<sup>7</sup>.

Регулаторните лаборатории са изолирани места, използвани с цел разработването, тестването и валидирането на иновативни продукти или услуги<sup>8</sup>. Всичко това се осъществява за определен период от време преди пускането на пазара на продукта или на услугата. В това изолирано място не се прилагат действащите правни норми или тяхното действие е частично. В някои случаи дори е възможно създаването на специални правила и наредби. Тестването и валидирането се извършва под надзор на определена организация или на определен държавен орган. Целта на създаването на лаборатории е да бъдат насърчавани иновациите чрез премахване на първоначалните пречки.<sup>9</sup>

Създаването на благоприятна среда за развитие на иновативни продукти води не само до развитие на нови технологии, но също така спомага за развитието на отделни региони и държави. Последните стават привлекателно място за инвестиции и развитие на бизнеса.

Регулаторните лаборатории притежават следните характеристики<sup>10</sup>:

1. Всяка една лаборатория се изгражда върху определена регулаторна рамка. Тази рамка може да включва определени изисквания, определени стандарти, временни лицензи и др. подобни;

2. Всяка една регулаторна лаборатория следва да има *определени цели*. Не може да има регулаторна лаборатория във всички сфери на икономиката или живота;

3. Всяка една лаборатория следва да бъде насочена към определена *целева група*. Тази целева група определя участниците в лабораторията;

4. Всяка една лаборатория следва да създаде *тестова среда* в зависимост от поставените цели. Тази среда имитира пазарните условия, като по този начин се гарантира, че резултатите са действителни и реалистични;

5. Иновациите в лабораторията се тестват в рамките на определен *период от време*. По този начин се гарантира, че тестването е целенасочено и че резултатите могат да бъдат систематично оценени;

6. Създаване на точна и ясна система за *обратна връзка* между участниците в лабораторията и всички заинтересовани среди. По този начин се създава реална възможност на участниците да усъвършенстват и доразвиват съответните иновации;

7. Създаване и проследяване на *ефектите* от лабораторията върху потребителите и обществеността;

8. Създаване на ясни стъпки за участниците след приключване на тестването.

<sup>7</sup> В аналогичен смисъл понятието *sandbox* се използва и в компютърните науки. С него се означава изолирана тестова среда, която позволява наблюдение на системата и предпазва компютъра от повреда. Yordanova, K. (2019). The Shifting Sands of Regulatory Sandboxes for AI. *KU Leuven-CITIP* [online] [viewed 29.01.2025]. Available from: <https://www.law.kuleuven.be/citip/blog/the-shifting-sands-of-regulatory-sandboxes-for-ai/>.

<sup>8</sup> Scassa, T., N. E. Kumru (2024). Étude sur la mise en place d'un bac à sable réglementaire pour la protection de la vie privée en Ontario. *Bureau du commissaire à l'information et à la protection de la vie privée de l'Ontario* [online] [viewed 29.04.2025]. Available from: <https://www.ipc.on.ca/fr/ressources/etude-sur-la-mise-en-place-dun-bac-sable-reglementaire-pour-la-protection-de-la-vie-privée-en>.

<sup>9</sup> Talin, B. (2023). Définition du bac à sable réglementaire – Signification et impact sur l'innovation. Équilibrer l'innovation et la protection: L'épée à double tranchant des bacs à sable réglementaires. *MoreThanDigital* [online] [viewed 29.04.2025]. Available from: <https://morethandigital.info/fr/definition-du-bac-a-sable-reglementaire-signification-et-impact-sur-linnovation/>.

<sup>10</sup> Ibid.

### Регулаторните лаборатории (пясъчниците) в сферата на ИИ (изкуствения интелект)

Развитието на изкуствения интелект поставя Европа и света пред множество предизвикателства, проблеми и възможности. В този аспект се провеждат разнообразни инициативи, които имат за цел да намерят общи решения в регламентацията и управлението на изкуствения интелект.<sup>11</sup>

През последните години един от използваните подходи, насочен към управление на изкуствения интелект, е от посочените по-горе пясъчници, или регулаторни лаборатории.

Създаването на регулаторни лаборатории в сферата на ИИ за първи път се осъществява във Великобритания. През 2019 г. Службата по информация (The Information Commissioner's Office) стартира т.нар. програма Beta (*Information Commissioner's Office ICO* 2019)<sup>12</sup>. Нейната основна цел е да се усъвършенства защитата на личните данни при различни продукти и услуги чрез създаването и тестването на различни видове приложения за AI. След въпросния пилотен проект през 2020 г. в Норвегия Норвежкия орган за защита на личните данни Datatilsynet<sup>13</sup> въвежда регулаторна лаборатория (sandbox), която има за цел да създаде програми за защита на личните данни чрез ИИ при спазване на принципа на поверителност и етичност. Подобни лаборатории за разработването на програми за личните данни се създават и във Франция (*Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés CNLI*<sup>14</sup>) и Германия. През 2021 г. регулаторна лаборатория в сферата на ИИ относно приложения в туризма, транспорта и здравеопазването беше създадена и в Русия<sup>15</sup>. През 2021 г. е създадена регулаторна лаборатория в Колумбия, имаща за цел изследване на поверителността в контекста на AI технологиите<sup>16</sup>.

Според изследване на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (*Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD*<sup>17</sup>) през 2023 г. в световен мащаб са били изградени около 100 регулаторни лаборатории, или т.нар. пясъчници. Очаква се техният брой да нарасне значително след въвеждането на регулацията им в правото на Европейския съюз.

Първите опити за нормативно установяване на регламентираните лаборатории на европейско ниво бяха направени през 2023 г., когато Европейската комисия публикува т.нар. Ръководство за регулиране на регулаторните лаборатории в ЕС, тестови платформи и живи

<sup>11</sup> OECD (2025). Steering AI's Future: Strategies for Anticipatory Governance. *OECD Artificial Intelligence Papers* [online], no. 32 [viewed 28.02.2025]. Available from: [www.oecd.org/en/publications/steering-ai-s-future\\_5480ff0a-en.html](http://www.oecd.org/en/publications/steering-ai-s-future_5480ff0a-en.html).

<sup>12</sup> Повече за развитието и резултатите на програма Beta *Information Commissioner's Office ICO* [online] [viewed 28.01.2025]. Available from: <https://ico.org.uk/media/2614219/sandbox-discussion-paper-20190130.pdf>.

<sup>13</sup> Regulatory Privacy Sandbox (2024). *Datatilsynet* [online] [viewed 28.04.2025]. Available from: <https://www.datatilsynet.no/en/regulations-and-tools/sandbox-for-artificial-intelligence/>.

<sup>14</sup> *Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés CNLI* (2023) [online] [viewed 28.04.2025]. Available from: <https://www.cnli.fr/en/sandbox-cnli-launches-call-projects-artificial-intelligence-public-services>.

<sup>15</sup> *Официальное опубликование правовых актов* (2020) [online] [viewed 28.04.2025]. Available from: <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202007310024>.

<sup>16</sup> *Superintendencia de Industria y Comercio (autorité de protection des données de Colombie). Sandbox on Privacy by Design and by Default in AI Projects* (2021) [online] [viewed 15.01.2024]. Available from: <https://globalprivacyassembly.org/wp-content/uploads/2021/07/B6.-SIC-Colombia-Sandbox-on-privacy-by-design-and-by-default-in-AI-projects.pdf>.

<sup>17</sup> OECD (2023). Regulatory Sandboxes in Artificial Intelligence. *OECD Digital Economy Papers* [online], no. 356 [viewed 28.02.2025]. Available from: [https://www.oecd.org/en/publications/regulatory-sandboxes-in-artificial-intelligence\\_8f80a0e6-en.html](https://www.oecd.org/en/publications/regulatory-sandboxes-in-artificial-intelligence_8f80a0e6-en.html).

лаборатории в ЕС с фокус върху енергетиката<sup>18</sup>. През 2024 г. бяха приети два регламента, които за първи път въведоха понятието „регулаторна лаборатория“ и определиха нейните основни характеристики с цел насърчаване на иновациите. Това са т.нар. Регламент (ЕС) 2024/1735 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за производство в областта на технологиите за нулеви нетни емисии и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 /Net Zero Industry Act (NZIA)/<sup>19</sup> и Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за изкуствения интелект (AI Act).<sup>20</sup>

Двата регламента възприеха различен подход. Единствено Регламентът за изкуствения интелект (AI Act) въведе задължително създаване от страните членки на регулаторни лаборатории. Това е иновация, която се въвежда за първи път. Тя липсва и в Регламента за защита на личните данни (GDPR)<sup>21</sup>.

Въведените регулаторни лаборатории (пясъчници) съгласно чл. 57 са част от т.нар. мерки в подкрепа на иновациите в сферата на изкуствения интелект. Те са следствие от създаването на Национален орган по изкуствен интелект<sup>22</sup> във всяка една държава членка. Всяка една държава членка има ангажимент чрез националния си орган по изкуствен интелект да изгради поне една регулаторна лаборатория за изкуствен интелект в срок до 2 август 2026 г.<sup>23</sup>. Изграждането на лабораторията може да се осъществи съвместно с друга държава членка. Могат да бъдат създавани лаборатории на регионално и местно равнище. Лаборатория може да бъде създавана и от Европейския надзорен орган по защита на данните, като тази лаборатория следва да бъде в областта на ИИ за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

Националният орган по изкуствен интелект ще взема активно участие и в дейността на създадените регулаторни лаборатории. Това е органът, който ще осъществява подкрепа и надзор в рамките на лабораторията с цел установяване на рисковете, свързани с основните права на човека, здравето, безопасността и др. подобни. Този орган ще следи за спазването на европейското законодателство в сферата на изкуствения интелект. Освен това Националният орган по изкуствен интелект ще следва да осъществява дейност по повишаване на осведомеността относно лабораториите по изкуствен интелект, както и да осъществява обучения сред МСП (малки и средни предприятия). В тази връзка следва да бъде разрабо-

<sup>18</sup> Вж. *European Commission* [online] [viewed 28.04.2025]. Available from: [https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/fc6f35cd-a8d6-4770-aeefc-c09ca85cff8c\\_en?filename=swd\\_2023\\_277\\_fl.pdf](https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/fc6f35cd-a8d6-4770-aeefc-c09ca85cff8c_en?filename=swd_2023_277_fl.pdf).

<sup>19</sup> Net Zero Industry Act (NZIA) позволява на държавите членки да създават т.нар. регулаторни лаборатории. Това означава, че той не въвежда задължително създаване на въпросните лаборатории. *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 28.04.2025]. Достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ%3AL\\_202401735](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ%3AL_202401735).

<sup>20</sup> *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 28.04.2025]. Достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL\\_202401689](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL_202401689).

<sup>21</sup> Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни. Вж. *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 28.01.2025]. Достъпен на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>.

<sup>22</sup> Към настоящия момент в България все още няма създадени държавни органи по изкуствен интелект. Държавите членки разполагат със срок до 2 август 2025 г. да определят национални компетентни органи, които ще наблюдават прилагането на правилата за системите с ИИ. Именно така създаденият орган ще извършва дейности по създаване, организация и дейност на лабораториите.

<sup>23</sup> Banck, A. (2024). *Intelligence artificielle: le cadre juridique europeen de l'IA. L'analyse de l'Acte sur l'IA et des régulations connexes. 19 fiches pour decrypter le corpus juridique le plus ambitieux en matiere d'IA, de ses enjeux aux principales regles applicables*. Paris: Gualino, 48.

тена единна информационна платформа, която да бъде лесна за използване от всички физически лица<sup>24</sup>.

Националните компетентни органи на всяка една държава членка ще следва да информират Службата по ИИ<sup>25</sup> и Съвета по ИИ<sup>26</sup> за създаването на всяка една лаборатория. Самата Служба по ИИ ще поддържа списък със създадените лаборатории и ще го оповестява публично с цел по-голямо взаимодействие в регулаторните лаборатории в областта на ИИ. Ежегодно националните компетентни органи ще следва да представят пред Службата по ИИ и на Съвета по ИИ годишни доклади, съдържащи информация за напредъка и резултатите от дейността на лабораториите, включително и за добрите практики, инциденти, проблеми и др. подобни. Така изготвените доклади ще бъдат публични.

Целта на регулаторните лаборатории (пясъчници) по ИИ е да способстват за подобряване на правната сигурност, за подпомагане на обмена на добри практики, насърчаване на иновации и конкурентоспособност, улесняване на достъпа до пазара чрез създаване на тестова среда. Чрез тях ще се „улеснява разработването, обучението, изпитването и валидирането на иновативни системи с ИИ в рамките на ограничен срок, преди те да бъдат пуснати на пазара или в действие“<sup>27</sup>. Изпитванията ще могат да се осъществяват в реални условия в рамките на лабораторията и под неин надзор.

Участие в регулаторните лаборатории в областта на ИИ ще вземе всеки доставчик или потенциален доставчик на система с ИИ, който отговаря на предвидените критерии за допустимост и подбор. Достъпът до регулаторните лаборатории в областта на изкуствения интелект ще бъде безплатен за МСП, включително и за новосъздадените предприятия. В случай че МСП е регистрирано или има клон в рамките на ЕС, то ще има приоритетен достъп до регулаторната лаборатория. Предприятията, които имат персонал по-малък от десет души и чийто годишен оборот не надвишава 2 милиона евро, ще могат да се възползват от опростени модели на системата за управление на качеството в регулаторната лаборатория.

Предвижда се участието в регулаторната лаборатория в областта на ИИ да бъде ограничено със срок в зависимост от сложността и мащаба на съответния проект<sup>28</sup>.

Доставчиците и всички участници в регулаторната лаборатория носят отговорност за всяка вреда, причинена на трети лица в резултат от експериментите, провеждани в лабораторията, съгласно националното законодателство<sup>29</sup>. Ако те са следвали добросъвестно указанията и разработените проекти, то съответните административни органи не могат да налагат административни глоби и имуществени санкции за нарушения<sup>30</sup>.

<sup>24</sup> Вж. чл. 62 от Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент. Вж. *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 28.04.2025]. Достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL\\_202401689](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL_202401689).

<sup>25</sup> *European AI Office* [online] [viewed 29.01.2025]. Available from: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-office>.

<sup>26</sup> *AI Board* [online] [viewed 29.03.2025]. Available from: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-board>.

<sup>27</sup> Вж. чл. 57, т. 5 от Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент. Вж. *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 29.01.2025]. Достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL\\_202401689](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL_202401689).

<sup>28</sup> Чл. 58, т. 2 от Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент. Вж. *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 30.03.2025]. Достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL\\_202401689](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL_202401689).

<sup>29</sup> Banck, A. Op. cit., 50.

<sup>30</sup> Чл. 57, т. 11 от Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент. Вж. *Европейски съюз. Достъп до правото на Европейския съюз* [онлайн] [прегледан на 30.03.2025]. Достъпен на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL\\_202401689](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=OJ%3AL_202401689).

Във връзка с уеднаквяване на правилата относно регулаторните лаборатории се очаква Европейската комисия да приеме единни правила относно създаването, разработването, внедряването, функционирането и надзора на регулаторните лаборатории в областта на ИИ.

### **Обработване на лични данни в регулаторните лаборатории (пясъчниците) в сферата на AI (изкуствения интелект)**

По принцип Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни не се влияе от приемането на Регламента за ИИ. Изключение от този принцип е налице в разпоредбата на чл. 59 от Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент за изкуствения интелект. Изключението засяга дейността на регулаторните лаборатории, които извършват последваща обработка на лични данни в обществен интерес<sup>31</sup>.

По-конкретно личните данни, събрани законно за други цели, могат да бъдат „обработвани в регулаторна лаборатория в областта на ИИ само с цел разработване, обучение и изпитване на някои системи с ИИ в лабораторията“. Тази възможност е поставена под много ограничения. Така например системите за изкуствен интелект трябва да бъдат разработени, за да защитават съществени обществени интереси в области като обществена безопасност и здраве, опазване на околната среда, енергийна устойчивост, мобилност, транспортни системи, критични инфраструктури и мрежи и обществени услуги. Обработването на лични данни трябва да се извърши в съответствие с предвидените изисквания за системи с изкуствен интелект с висок риск. Всички лични данни, които се обработват в лабораторията, следва да са в отделна изолирана среда и да са под контрола на съответния доставчик. Всички лични данни, обработвани в контекста на лабораторията, са защитени чрез подходящи технически и организационни мерки. Те следва да бъдат заличавани, след като даденото лице приключи участието си или изтече срокът за съхранение на личните данни. Доставчиците ще могат да използват и споделят събраните данни само при спазване на GDPR.

### **Заклучение**

Бъдещето на регулаторните лаборатории, или т.нар. пясъчници в сферата на изкуствения интелект е все още неясно. Факт е, че въпросните лаборатории са показали добри резултати при приложението им в други сфери от стопанския живот. Възможността в тях да се тестват и разработват нови технологии, свързани с изкуствения интелект, да се предотвратяват негативите на изкуствения интелект и в същото време да се способства за развитие на иновациите, технологиите, за развитие на бизнеса и икономиката в световен мащаб дава надежда, че те ще бъдат една добра рамка, която ще може да отговори адекватно на бързия прогрес на изкуствения интелект, като по този начин ще имат съществена роля в икономическото развитие на Европа.

Първата стъпка в тази насока е направена с приемането на Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент за изкуствения интелект, който създава първичната правна рамка. Остава да видим какви правила ще приеме Европейската комисия относно създаването,

<sup>31</sup> Braun, M. (2024). Measures in Support of Innovation in the European Union's AI Act – AI Regulatory Sandboxes. *WilmerHale Privacy and Cybersecurity Law* [online] [viewed 29.04.2025]. Available from: <https://www.wilmerhale.com/en/insights/blogs/wilmerhale-privacy-and-cybersecurity-law/20241023-measures-in-support-of-innovation-in-the-european-unions-ai-act-ai-regulatory-sandboxes>.

разработването, внедряването, функционирането и надзора на регулаторните лаборатории в областта на ИИ и да се надяваме, че изграждането на регулаторни лаборатории ще спомогне за създаването на отговорни иновации във всички сфери на стопанството.

## Библиография

Allen, H. L. (2019). Regulatory Sandboxes. *Journal The George Washington Law Review* [online], vol. 87, 580–644 [viewed 15.12.2024]. Available from: [https://digitalcommons.wcl.american.edu/facsch\\_lawrev/709/](https://digitalcommons.wcl.american.edu/facsch_lawrev/709/).

Banck, A. (2024). *Intelligence artificielle: le cadre juridique europeen de l'IA. L'analyse de l'Acte sur l'IA et des régulations connexes. 19 fiches pour decrypter le corpus juridique le plus ambitieux en matière d'IA, de ses enjeux aux principales règles applicables*. Paris: Gualino.

Braun, M. (2024). Measures in Support of Innovation in the European Union's AI Act – AI Regulatory Sandboxes. *WilmerHale Privacy and Cybersecurity Law* [online] [viewed 29.04.2025]. Available from: <https://www.wilmerhale.com/en/insights/blogs/wilmerhale-privacy-and-cybersecurity-law/20241023-measures-in-support-of-innovation-in-the-european-unions-ai-act-ai-regulatory-sandboxes>.

Ranchordas, S. (2021). Experimental Regulations for AI: Sandboxes for Morals and Mores. *University of Groningen Faculty of Law Research Paper Series* [online], vol. 7, 1–30 [viewed 10.05.2025]. Available from: [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=3839744](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3839744).

Scassa, T., N. E. Kumru (2024). Études sur la mise en place d'un bac à sable réglementaire pour la protection de la vie privée en Ontario. *Bureau du commissaire à l'information et à la protection de la vie privée de l'Ontario* [online] [viewed 29.04.2025]. Available from: <https://www.ipc.on.ca/fr/ressources/etude-sur-la-mise-en-place-dun-bac-sable-reglementaire-pour-la-protection-de-la-vie-privee-en>.

Talin, B. (2023). Définition du bac à sable réglementaire – Signification et impact sur l'innovation. Équilibrer l'innovation et la protection: L'épée à double tranchant des bacs à sable réglementaires. *More Than Digital* [online] [viewed 29.04.2025]. Available from: <https://morethandigital.info/fr/definition-du-bac-a-sable-reglementaire-signification-et-impact-sur-linnovation/>.

Tim Wu (2011). Agency Threats. *Duke Law Journal* [online], vol. 60, no 8, 1842 [viewed 17.01.2024]. Available at: <https://scholarship.law.duke.edu/dlj/vol60/iss8/4/>.

Yordanova, K. (2019). The Shifting Sands of Regulatory Sandboxes for AI. *KU Leuven-CITIP* [online] [viewed 29.01.2025]. Available from: <https://www.law.kuleuven.be/citip/blog/the-shifting-sands-of-regulatory-sandboxes-for-ai/>.

# AI REGULATORY SANDBOXES IN THE DISTRICT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Katia Vladimirova<sup>32</sup>

**Abstract:** In 2024, two regulations were adopted that for the first time introduced the concept of a regulatory laboratory and defined its main characteristics in order to promote innovation. These are the so-called Net Zero Industry Act (NZIA)/ and AI Act.

The second of them, the AI Act, introduces for the first time at the European level,

the mandatory construction by the member states of regulatory laboratories in the field of artificial intelligence. This is an innovation that is not present in any other Regulations, incl. and in the GDPR.

**Keywords:** AI Act, artificial intelligence, sandboxes

---

<sup>32</sup> Chief Assist. Dr. Department: Private-Law, University of National and World Economy, teaches: obligation ant consumer law, e-mail: katiavla@unwe.bg.